

NVE

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 29.04.2026

Vår ref.: 202320160-21 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir konsesjon til strømforsyning til dam Fossvatn og dam Seltuftvatn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statkraft Energi AS konsesjon og ekspropriasjonstillatelse til å bygge, eie og drive kabelanlegg og nettstasjoner for å gi strømforsyning til dam Seltuftvatn og dam Fossvatn i Høyanger og Sunnfjord kommuner i Vestland. Vedlagt oversendes NVEs tillatelser (anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse) av i dag. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/18246/A.

Vi minner om at ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

Klageadgang

Disse tillatelsene kan påklages, se opplysninger på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt til Statkraft Energi AS til uttalelse før saken legges fram for Energidepartementet.

Søknaden

Statkraft Energi AS (heretter Statkraft) søkte 22. mars 2024 om konsesjon etter energiloven for nettilknytning av dam Fossvatn og dam Seltuftvatn. Tiltaket innebærer å legge jordkabler og fiber fra eksisterende nettstasjon på østsiden av Fossvatn til en ny nettstasjon Stordalen, og videre fra nettstasjon Stordalen til nye nettstasjoner ved dam Fossvatn og dam Seltuftvatn, se figur 1.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 1. Oversikt over kabeltraseer (rød strek) og plasseringer av de tre nye nettstasjonene. Kilde: Statkrafts søknad av 22.03.2024.

Statkraft søkte om to alternativer for delstrekning 3 fra nettstasjon Stordalen til nettstasjon dam Seltuftvatn. Alternativ 1 inkluderte etablering av ny anleggsvei der det i dag går en gjengrodd anleggsvei/sti. Jordkablene skulle legges i den nye veien. Alternativ 2 inkluderte ikke etablering av ny vei og jordkablene ville følge eksisterende sti og legges i terrenget. Traseen er lik i begge alternativene, med unntak av strekket nærmest nettstasjon Stordalen, som i alternativ 2 ville gå rett opp mot den gamle anleggsveien/stien i stedet for å følge Markesetvegen et stykke først (figur 2). I tillegg til jordkabler vil Statkraft samtidig legge fiberkabel i samme trasé.

Søknaden om å etablere anleggsveien ble behandlet i forbindelse med behandling av detaljplan for rehabiliteringen av dam Seltuftvatn. NVE godkjente detaljplanen 8. mai 2025 og avslo samtidig søknaden om å bygge anleggsveien gjennom Stordalen. NVE vurderer derfor kun alternativ 2 som aktuelt.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 2. Jordkabeltrasé for alternativ 2 (blå strek) sammenlignet med alternativ 1 (svart strek). Kilde: Statkrafts søknad av 22.03.2024.

Jordkablene vil ha nominell spenning 24 kV, men driftes på 12 kV. Total kabellengde blir omtrent 5220 meter.

Nettstasjon Stordalen vil ha en transformator med omsetning 12/0,4 kV og ytelse 50 kVA, mens nettstasjonene ved dam Seltuftvatn og dam Fossvatn vil ha en transformator hver med omsetning 12/0,4 kV og ytelse 200 kVA. Nettstasjonene skal være prefabrikkerte kiosker med en grunnflate på omtrent 9 m² og høyde omtrent 3 meter, se figur 3.

Figur 3. Eksempel på aktuelt nettstasjonsbygg. Kilde: moretrafo.no, gjengitt i Statkrafts søknad av 22.03.2024.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Statkraft søker samtidig om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven for rettigheter til bygging og drift av anleggene.

I tillegg søker Statkraft om å rive en ledningsavgreining og en transformatorstasjon som ikke lenger er i drift, samt å oppdatere eksisterende anleggskonsesjon, NVE-ref. 201601160-15, på grunn av endringer gjort i forbindelse med bygging av Høyanger transformatorstasjon.

Bakgrunn

Bakgrunnen for søknaden er at Statkraft planlegger rehabilitering av syv dammer i reguleringsområdet i Høyanger, inkludert dam Fossvatn, dam Seltuftvatn og dam Monsdalsvatn. I den sammenheng har Statkraft utarbeidet detaljplaner for rehabilitering av dammene og planlegger samtidig å etablere strømforsyning til dam Seltuftvatn og dam Fossvatn.

Statkraft drifter i dag dammene ved å kjøre ut mobile dieselaggregat med helikopter ved hver betjening av lukene, måleutstyret forsynes med solcelleanlegg og sambandet går over radiolink. Statkraft begrunner søknaden med at tiltaket vil gjøre det mulig å fjernstyre lukene og bidra til bedre stabilitet for vannstandsmålingene. Tiltaket vil redusere behovet for å reise opp til dammene og øke damsikkerheten.

I tillegg ønsker Statkraft strømforsyning til rehabiliteringen av dammene. Uten tiltaket må anleggsstrømmen til rehabiliteringsprosjektet forsynes ved hjelp av dieselaggregat. Statkraft begrunner behovet for transformatorytelse på 200 kVA ved nettstasjonene dam Fossvatn og dam Seltuftvatn med arbeidet på dammene, og oppgir at de planlegger å skifte transformatorene til 50 kVA når dammene er ferdig rehabilitert.

NVEs behandling av søknaden

NVE sendte konsesjonssøknaden, og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse, på høring 9. april 2025. Statkraft videresendte høringsbrevet til berørte grunneiere, rettighetshavere, naboer og gjenboere den 11. april 2025. Fristen for å komme med høringsuttalelse til søknaden ble satt til 28. mai 2025. De berørte kommunene ble bedt om å legge søknaden ut til offentlig ettersyn. Den offentlige høringen av søknaden ble kunngjort i Firda, Bergens tidende og Norsk lysingsblad.

Instansene som fikk søknaden på høring, var Høyanger kommune, Sunnfjord kommune, Vestland fylkeskommune, Statsforvalteren i Vestland, BKK AS, Statnett SF, Telenor Norge AS og Telia Norge AS.

NVE mottok fire uttalelser til søknaden. Statkraft kommenterte høringsuttalelsene i brev til NVE 17. juni 2025. I tillegg kom det uttalelser fra grunneiere om temaer som berører konsesjonssøknaden og søknaden om ekspropriasjon i høringer om detaljplanene for damrehabiliteringsprosjektet, og de er derfor også inkludert i vurderingene av konsesjonssøknaden og ekspropriasjonssøknaden.

Partene er i hovedsak positive til strømforsyning til damanleggene. Alle foretrekker alternativ 2 uten etablering av ny vei av hensyn til naturmangfold, landskapsopplevelse og friluftsliv.

Statsforvalteren i Vestland har flere kommentarer til konsekvensutredningen for naturverdier, blant annet at fugl i større grad burde blitt vektlagt, og at naturkartlegging ble utført for sent i sesongen. **Vestland fylkeskommune** kommenterer at vannkraftlandskapet i Høyanger kommune

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

er registrert som et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse, og at dette bør vektlegges i vurderingene. **Sameiet Markeset** er kritiske til ekspropriasjon, og kommenterer også at anleggsarbeidene vil påvirke beitedrifta på stølene.

Statkraft svarer at de vil minimere arealbruk og ta i bruk moderne og miljøforsvarlige teknikker og praksis ved gjennomføring av anleggsarbeidet. Istandsetting vil foregå med mål om å tilbakeføre området til tilnærmet opprinnelig stand. De kommenterer at det er gjort en vurdering av hvilken trasé som gir minst nye inngrep. Som svar til sameiet Markeset skriver de at de har som mål å inngå minnelige avtaler med grunneiere.

Under NVEs vurderinger har vi gjengitt de delene av uttalelsene, og Statkrafts kommentarer til uttalelsene, som er relevante for vår vurdering av om tiltaket skal få konsesjon. Høringsuttalelsene og søkers kommentarer er tilgjengelige via [offentlig postjournal \(elnnsyn\)](http://offentlig.postjournal.elnnsyn.no) og sakens nettside www.nve.no/18246/A.

NVEs vurdering av søknaden

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper tiltaket har for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle. De vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

Økonomiske og tekniske forhold

Statkraft begrunner søknaden med at strøm- og fiberforsyning til damanleggene vil gi økt dam sikkerhet og økt årlig produksjon på 2,5 GWh. Tiltaket vil gjøre det mulig å fjernstyre lukene i dammene og redusere behovet for vedlikehold, som også fører til redusert ferdsel i området og bedre HMS for Statkrafts ansatte. Statkraft planlegger å bruke strømforsyningen i forbindelse med damrehabiliteringene og begrunner behovet for 200 kVA ytelse på nettstasjonene ved dammene med dette anleggsarbeidet.

Nullalternativet er en videreføring av dagens situasjon, med manuell lukestyring og fortsatt forsyning av måleutstyr med solcelleanlegg og samband over radiolink. Anleggsarbeidene tilknyttet damrehabiliteringene vil bruke diesellaggregat.

Områdekonsesjonær BKK AS bekrefter at det omsøkte tiltaket er driftsmessig forsvarlig og at det er enighet med Statkraft om grensesnitt.

Nettanleggene Statkraft søker om er produksjonsnett, og kostnadene skal dekkes av Statkraft i sin helhet. Siden lønnsomhet er en forutsetning for produksjonsselskapers betalingsvillighet, vektlegger ikke NVE økonomi i vurderingene for om tiltaket skal få konsesjon.

Virkninger for allmenne og private interesser

Visuelle virkninger

NVE vil i dette kapittelet vurdere tiltakets visuelle virkninger for friluftsliv, naturopplevelser, kulturmiljøer og synlighet fra bolig- og fritidsbebyggelse. Vurderingene begrenser seg til de visuelle

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

virkningene og omfatter ikke direkte arealinngrep. Virkninger i anleggsfasen vil være forbigående og vektlegges ikke i vurderingene av visuelle virkninger.

Tiltaket går gjennom tre verdsette friluftsområder. Fossevatnet – Monsdalen er et svært viktig utfartsområde, Markesetfjella er et viktig turområde uten tilrettelegging og Viksdalen sør er et svært viktig friluftsområde uten tilrettelegging.

Vestland fylkeskommune opplyser i sin høringsuttalelse at Høyanger er et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse (KULA) grunnet vannkrafthistorien i kommunen. Hensikten med statusen som KULA-område er å ivareta kulturverdier på et landskapsnivå.

Kabeltraseen mot dam Seltuftvatn vil følge stien som går gjennom dalen i dag. Dette er en gammel anleggsvei, og Vestland fylkeskommune påpeker i sin høringsuttalelse at den er et viktig kulturlandskapselement i kraftlandskapet. Statkraft skriver i sitt svar at områdene vil tilbakeføres til tilnærmet opprinnelig stand etter anleggsarbeidet. NVE legger til grunn at Statkraft vil ivareta og ellers tilbakeføre stien så langt det lar seg gjøre.

Det er ikke registrert automatisk fredete kulturminner i området, men det er flere SEFRAK-bygninger på Lonestølen. Nettstasjon Stordalen er den nettstasjonen som er plassert nærmest stølen. Den vil ikke være særlig synlig fra stølen (figur 4), og NVE vurderer derfor at nettstasjonen ikke vil påvirke det visuelle inntrykket fra Lonestølen i nevneverdig grad.

Det er bare nettstasjonene som vil være synlige i driftsfasen. Disse er planlagt langs vei eller ved eksisterende lukehus, og vil ha lakkerte plater i grått og grønt. Samlokalisering av inngrep reduserer inntrykket av at tiltaket er et nytt fremmedelement i landskapet. NVE vurderer derfor at tiltaket Statkraft søker om vil ha liten visuell påvirkning på landskapet.

Figur 4. Visualisering av nettstasjon Stordalen sett fra veien ved Lonestølen. Kilde: Statkrafts søknad av 22.03.2024.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Kulturminner og kulturmiljø

Dette kapittelet handler om direkte inngrep i automatisk fredete kulturminner og kulturmiljøet (fra før 1537) og eventuelle vedtaksfredete kulturminner. Vurderingene av de indirekte virkningene på kulturminner og kulturmiljøer er beskrevet under temaet visuelle virkninger.

Kulturminneloven § 9 krever avklaring av om undersøkelsesplikten er oppfylt. Vestland fylkeskommune gjorde en mindre registrering for kabeltraseen mellom nettstasjon Stordalen og nettstasjon dam Seltuftvatn i 2024 uten å gjøre funn, og vurderte sannsynligheten for å gjøre nye funn som lavt. Det er heller ikke registrert automatisk fredete kulturminner i resten av tiltaksområdet. Tiltaket vil ikke berøre SEFRAK-bygningene på Lonestølen direkte. Gitt at det ikke er funnet automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet og tiltaket ikke berører bygningene på Lonestølen, vurderer NVE at tiltaket ikke vil ha noen direkte virkninger på kulturminner.

Før anleggsstart mener NVE at det er viktig med en god detaljplanlegging og dialog med kommunene og fylkeskommunen for å redusere tiltakets påvirkning på kulturminner og kulturmiljøer. Hvis det avdekkes hittil ukjente automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet, skal alt arbeid øyeblikkelig stanses, jf. kulturminneloven § 8, annet ledd og kulturmyndigheter skal varsles. NVE forutsetter at Statkraft oppfyller kravene i kulturminneloven, og gjør oppmerksom på at de er ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skades.

Naturmangfold

I henhold til naturmangfoldloven § 7, plikter NVE å legge til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når det skal vurderes om det skal gis konsesjon. Naturmangfoldloven § 8 første ledd krever at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger. Dette inkluderer kunnskapsgrunnlaget om marint naturmangfold. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for naturmangfoldet.

Kunnskapsgrunnlaget i saken består av konsesjonssøknaden med tilhørende vedlegg, innkomne høringsuttalelser og Statkrafts kommentarer til disse. I tillegg har NVE foretatt søk i relevante fagdatabaser som Miljødirektoratets Naturbase, Artskart og NVE Atlas for å undersøke tiltaksområdet.

Fugl

I detaljplanen for rehabilitering av dam Fossvatn og dam Monsdalsvatnet opplyste Statkraft om at det er en mulige funksjonsområder for rovfugl i området. Arbeidet på dam Seltuftvatn krever et betydelig større omfang av helikoptertransport, og det er større risiko for at dette arbeidet kan forstyrre rovfugler i området. I forbindelse med detaljplanene for damrehabiliteringene stilte NVE vilkår om at Statkraft skal avklare forholdet til rovfugl med Statsforvalteren i Vestland før arbeidet starter. Vi vurderer at forholdet til rovfugl er godt nok dekket gjennom arbeidet med detaljplanene, så lenge avklaringene gjøres før anleggsarbeidet med strømforsyningen starter.

Det er også registrert flere andre fuglearter av nasjonal forvaltningsinteresse i influensområdet. Heilo (nær truet – NT), fjellrype (LC), lirype (LC), bjørkefink (LC), gråsisik (LC), gråtrost (LC) og heipiplerke (LC) er norske ansvarsarter, som betyr at minst 25 % av den europeiske bestanden holder til i Norge, og skal derfor tas særlig hensyn til. I sitt høringssvar informerer Statsforvalteren i

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Vestland om at fjellrype, lirype, heilo og heipiplerke er mulig hekkende arter innenfor influensområdet til tiltaket. I tillegg er de rødlistede artene fiskemåke (VU), gjøk (NT) og rødstilk (NT) registrert i influensområdet.

Anleggsarbeidet kan forstyrre fugl på hekkelokaliteten i form av støy og direkte inngrep i terrenget. Flere av artene av nasjonal forvaltningsinteresse i området er bakkehekkende arter. Disse vil være sårbare mot inngrep i vegetasjonen under hekking fordi man kan ødelegge reir, egg og unger. Som et avbøtende tiltak skriver Statkraft at inngrep i vegetasjonen skal unngås i hekkeperioden 1. april til 1. juni. Konsekvensvurderingen foreslår avbøtende tiltak av hensyn til hekkende fugl 1. april til 1. august. I e-post av 7. april 2026 begrunner Statkraft den kortere perioden med at de er avhengig av barkmarksesongen for å kunne utføre arbeidene, og at en utvidelse av perioden kan føre til at de må bruke to sesonger på anleggsarbeidet, som også kan være belastende for dyrelivet. Statkraft presiserer samtidig at de med inngrep i vegetasjonen refererer til inngrep i forbindelse med delstrekning 3, fordi delstrekning 1 og 2 vil bygges i veiskulderen på eksisterende vei.

De mulig hekkende ansvarsartene legger egg i mai og juni, og juni er derfor en svært viktig periode hvor fuglene ruger og er bundne til reirplassen. Det er gjort registreringer av alle fire artene i hekkeperioden i nyere tid, og etter NVEs syn er det sannsynlig at artene hekker i området. Unødig skade på dyr og deres reir skal unngås, jf. naturmangfoldloven § 15, og NVE mener det derfor vil være helt nødvendig å ta hensyn også i juni måned for å redusere risikoen for ødelagt hekking. NVE vil derfor sette vilkår om at Statkraft unngår inngrep i vegetasjonen 1. april til 1. juli. Vi er ellers enig med Statkraft i at det er delstrekning 3 som innebærer inngrep i vegetasjonen.

Vegetasjon og naturtyper

Traseen berører tre kartlagte naturtyper, alle med stor verdi. Ved Lonestølen er det registrert naturbeitemark, som er en semi-naturlig eng og klassifisert som sårbar (VU) i rødlista for naturtyper i 2018. Rett øst for denne lokaliteten er det registrert beitemyr, som er en semi-naturlig myr (sterkt truet – EN). Mesteparten av traseen går gjennom naturtypen boreal hei (VU). Statsforvalteren i Vestland mener imidlertid at områder kartlagt som boreal hei burde vært klassifisert som kalkfattig og intermediær fjellhei, leside og tundra (NT) fordi tiltaket ligger rett over skoggrensa. Boreal hei er en semi-naturlig naturtype som forutsetter rydding av skog og dermed kun finnes under skoggrensa. Statsforvalteren mener likevel at konsekvensvurderingene er gode nok, fordi de legger til grunn at omklassifisering til fjellhei, leside og tundra ville gitt samme verdi på områdene.

Konsekvensvurderingen for naturmangfold vurderer at tiltaket vil ha noe konsekvens for naturtypene. Langs Markesetvegen vil kabelanlegget bygges i veiskulderen, og inngrep i naturtypene på denne strekningen vil derfor være begrenset. I dalen opp til Seltuftvatn innebærer imidlertid tiltaket å grave traseen i eller langs den delvis gjengrodde anleggsveien, og vil derfor medføre et betydelig inngrep. Statkraft oppgir at de skal istandsette anleggsområdet i konsultasjon med fagkyndig person etter endt arbeid, og traseen vil også revegeteres over tid. Reetablering i fjelltrakter vil ta lenger tid enn i lavlandet, men her er inngrepet samlokalisert med et tidligere inngrep.

Konsekvensutredningen beskriver et funksjonsområde for rødlistede moser som inkluderer registrerte funn av ansvarsarten bresotmose (VU) sør for lukehuset ved Seltuftvatn. Funksjonsområdet omfatter et større område der det er sannsynlig at det er flere forekomster av

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

bresotmose. De registrerte forekomstene er i snøleie og på fuktig berg, som konsekvensvurderingen legger til grunn at ikke er egnete arealer til kabelgrøft.

Det er ikke registrert rødlistede karplanter innenfor tiltaksområdet. Feltkartleggingen for konsekvensutredningen ble utført for sent på året til å kartlegge karplanter, og mangelen på registreringer betyr derfor ikke at det ikke er rødlistede karplanter i området. Registreringer i området viser at det er leveområder for snøull (NT), fjellsnøull (NT), moselyng (NT), fjellbunke (NT) og jøkelstarr (NT). NVE vurderer at det er sannsynlig at enkeltindivider vil bli berørt av tiltaket, men at inngrepet ikke vil ha en vesentlig påvirkning på populasjoner av rødlistede karplanter.

Etter NVEs syn er konsekvensene av tiltaket hovedsakelig begrenset til anleggsperioden, med lite permanent arealbeslag. Vår vurdering forutsetter at tiltakshaver gjennomfører tiltaket som planlagt med tilbakeføring av arealene og tilrettelegging for gjengroing i konsultasjon med person med faglig relevant kompetanse.

Fremmede arter

Det er ikke registrert fremmede arter i tiltaksområdet.

Håndtering av masser i forbindelse med anleggsarbeid i områder der det vokser fremmede arter, vil medføre risiko for at disse artene spres. Bruk av masser fra andre steder medfører risiko for å introdusere fremmede arter til et område. Forskrift om fremmede organismer setter en rekke krav til håndtering av fremmede arter for å inngå spredning. I detaljplanen for dam Seltuftvatn beskriver Statkraft tiltak de vil iverksette for å hindre spredning av fremmede arter i området. NVE legger til grunn at Statkraft vil ta de samme hensynene gjennom resten av arbeidet de har planlagt i området, inkludert byggingen av strømforsyningen.

Samlet belastning

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningen av et økosystem vurderes ut ifra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli påvirket av. Ifølge forarbeidene (Ot.prp. 52 (2008-2009) s. 381-382) er det effekten på naturmangfoldet som skal vurderes i prinsippet om samlet belastning, ikke det enkelte tiltaket som sådan. For å kunne gjøre dette er det nødvendig med kunnskap om andre tiltak og påvirkningen på økosystemet, hvor det både skal tas hensyn til eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep.

Anleggskonsesjonen Statkraft søker om er en del av et større rehabiliteringsprosjekt for syv damanlegg i Høyanger, deriblant dam Fossvatn, dam Seltuftvatn og dam Monsdalsvatn, som alle ligger innenfor influensområdet til anleggskonsesjonen Statkraft nå søker om. Arbeidet knyttet til rehabiliteringene av disse dammene er behandlet i separate detaljplaner, og innebærer transport av materialer og utstyr, etablering og bruk av riggplasser, og arbeid på dammene. Alle tiltakene sett under ett vil bidra til en betydelig økning i ferdsel, aktivitet og støy under anleggsarbeidene innenfor et konsentrert område. Statkraft legger opp til å bruke de samme riggplassene gjennom rehabiliteringsprosjektene og etablering av kabelanlegg, som bidrar til mindre total arealbruk.

I driftsfasen vil påvirkningen av alle anleggene samlet ikke være nevneverdig større enn dagens situasjon. Redusert helikoptertrafikk som følge av redusert vedlikeholdsbehov kan være positivt for dyrelivet i området.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Beitedrift

Det drives aktiv seterdrift i tiltaksområdet med både storfe og sau. Tiltaket vil i driftsfasen trolig ikke påvirke beitedrifta i området, men anleggsperioden kan være forstyrrende. Sameiet Markeset påpeker at dyra bruker området rundt Lonestølen aktivt og ofte oppholder seg i nærheten av veien. Helikoptertrafikk og bruk av veien kan påvirke beitedrifta negativt ved at dyr blir forstyrret og unngår beiteområder, blir skremt og stresset av støy og trafikk fra anleggsarbeidene, i tillegg til faren for påkjørsler langs veien. Belastningen på beitedrift fra arbeidet med strømforsyningen kommer i tillegg til belastningen fra rehabiliteringen av dammene i området. Statkraft skriver at anleggsperioden vil planlegges i samarbeid med grunneiere for å minimere konsekvensene av anleggsarbeid på beitedyr.

NVE legger til grunn at Statkraft vil arbeide for å minimere effekten av anleggsarbeidene på beitedrift og planlegge transport for i minst mulig grad å forstyrre dyr på beite, og at denne planleggingen skjer i dialog med grunneier. Vi vil stille vilkår om dette i anleggskonsesjonen.

Bebyggelse og friluftsliv

Høyanger kommune påpeker i sin høringsuttalelse at deler av tiltaket ligger innenfor nedslagsfeltet for drikkevannskilde i kommunen. Statkraft svarer at de kjenner til nødvendige hensyn til drikkevannskilder fra behandling av detaljplaner for dammene i Høyanger kommune, og at de utarbeider en ROS-analyse med tanke på drikkevannskilder, der Høyanger kommune har deltatt i prosessen. Gjennom arbeidet med ROS-analysen vil Statkraft komme fram til nødvendige tiltak.

Tiltaket berører viktige og svært viktige friluftsområder. I anleggsfasen vil anleggsarbeid og transport virke negativt på friluftsopplevelsen og muligheten til å bruke Markesetvegen og stien til Seltuftvatn. Dette er imidlertid bare en begrenset periode, og i driftsfasen vurderer NVE at tiltaket ikke vil ha noen nevneverdig påvirkning på friluftslivet.

Virkninger for vassdrag

NVE vurderer planene slik de er fremlagt til ikke å kreve noen ytterligere behandling etter bestemmelsene i vannressursloven. Vi gjør oppmerksom på at dersom planene endres eller det viser seg at allmenne interesser tilknyttet vassdraget kan bli berørt av tiltaket, kan dette utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven, jf. § 8. Planene må i så tilfelle sendes NVE for vurdering. Vannressurslovens bestemmelser ivaretar de allmenne interessene i vassdraget og tiltakshaver er selv ansvarlig for eventuelle skader og ulemper for de private interessene i vassdraget som følger av tiltaket.

Naturfare

NVE har gjennomført søk i NVE Atlas som viser at to av nettstasjonene vil bli liggende innenfor aktsomhetsområde for flom og snøskred. Statkraft skriver at aktuelle tiltak for å redusere skredfaren er å minimere inngrep i sidebratt terreng, ivareta god drenering, erosjonssikre blottlagte flater, og utføre arbeid utenfor de mest risikable periodene for snøskred og flom. Videre skriver Statkraft at nye sikringstiltak vil bli vurdert under detaljprosjektering av ny dam. NVE vurderer at sikkerhet mot naturfare er tilstrekkelig ivaretatt dersom Statkraft gjennomfører sikringstiltakene. NVE legger til grunn at Statkraft hensyntar naturfare i den videre planleggingen av ny dam.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

NVE bemerker at Statkraft er ansvarlig for å sørge for effektiv sikring og beredskap og at bygging av anlegget planlegges og gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot naturfare, jf. §§ 3-5 og 3-7 i energilovforskriften. Statkraft plikter videre å sørge for tiltak for å forebygge og begrense virkningen av ekstraordinære situasjoner, samt sørge for at utbyggingen ikke fører til økt ulempe eller risiko for tredjepart. Dette følger av energiloven § 9-2 jf. § 9-1.

NVEs vurdering av søknad om å rive en ledningsavgreining og oppdatere eksisterende anleggskonsesjon

Statkraft fikk i 2016 anleggskonsesjon til å bygge og drive en kraftledning fra dam Siplo til Fossvatn. I 2018 fikk de tillatelse til å bygge og drive en kraftledning fra Nedre Breidalen til Øvre Breidalen, NVE-ref. 201601160-15. I forbindelse med at områdekonsesjonær BKK AS bygde nye Høyanger transformatorstasjon i 2021-2022 ble Statkrafts ledningsavgang til dam Siplo ombygd for å koble ledningen på BKKs transformatorstasjon. Statkraft søker derfor nå om å oppdatere eksisterende anleggskonsesjon til å inkludere de utførte endringene.

Statkraft søker også om å rive en omtrent 150 meter lang ledningsavgreining og en transformatorkiosk som forsynte en trallebane, listet i samme konsesjon. Ledningen og transformatorkiosken er koblet fra og ikke lenger i drift.

Energilovforskriften § 3-5 bokstav d fastsetter at anlegg ikke kan nedlegges uten tillatelse fra NVE. NVE påpeker derfor at Statkraft skulle ha søkt om tillatelse før anleggene ble tatt ut av drift. Energilovforskriften § 3-5 bokstav d pålegger også konsesjonær å fjerne nedlagte anlegg og så langt det er mulig tilbakeføre landskapet til naturlig stand. Statkraft er dermed pålagt å fjerne nedlagte anlegg.

Vi viser til Statkraft sin søknad om å rive anlegget. NVE ser ikke at rivearbeidet vil medføre vesentlige ulemper for allmenne interesser. NVE forutsetter at Statkraft følger gjeldende regelverk for håndtering av avfall.

Konklusjon

NVE mener at fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn ulempene. NVE gir derfor Statkraft konsesjon etter energiloven til å bygge, eie og drive kabelanlegg og nettstasjoner for å forsyne dam Fossvatn og dam Seltuftvatn med strøm. Tillatelsen gis i anleggskonsesjon med NVE-ref. 202320160-24. Tillatelsen gis med vilkår om å unngå inngrep i terrenget 1. april til 1.juli og planlegge anleggsarbeidet i dialog med grunneier for å minimere virkninger på beitedyr, se anleggskonsesjonens vilkår 6 punkt g og punkt h.

NVE oppdaterer også anleggskonsesjonen fra 2018, NVE-ref. 201601160-15, og gir samtidig Statkraft tillatelse til å rive en ledningsavgreining på forbindelsen Høyanger transformatorstasjon – Siplo. Endringene gis i ny anleggskonsesjon med NVE-ref. 202320160-25. Anleggskonsesjonen fra 2018 bortfaller herved.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer

NVE ber om at Statkraft så snart som mulig sender vedlagte brev til grunneiere/rettighetshavere og naboer. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles. Dersom noen av de nevnte

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

mottakerne er representert ved fullmektig, skal også fullmektigen få tilsendt brevet, jf. forvaltningsloven § 12.

NVE ber om at Statkraft sender en bekreftelse på utsendelsen av brevet med opplysning om dato for utsendelsen.

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. Høyanger kommune kommenterer at tiltaket er planlagt i et område regulert til LNFR i kommuneplanen og at Statkraft derfor må søke om dispensasjon. NVE mener imidlertid de aktuelle byggene faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840). Konsesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønnsak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere, jf. ekspropriasjonsloven § 12.

Hjemmel

Statkraft har i medhold av lov om oreigning av fast eignedom av 23. oktober 1959 (ekspropriasjonsloven) § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge, eie og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 gir hjemmel til å ekspropriere «*så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.*»

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge, eie og drive de omsøkte anleggene. Totalt har omtrent 14 grunneiere vært berørt av de alternative løsningene som har vært vurdert i konsesjonsprosessen. Omtrent 14 grunneiere blir berørt av tiltakene som NVE meddeler konsesjon til.

Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Statkraft søker om ekspropriasjon til eiendomsrett for følgende arealer:

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

- Tomter til nettstasjoner

Statkraft søker om ekspropriasjon til bruksrett for følgende arealer:

- Kraftledningsgaten

Her vil nødvendig areal for fremføring av ledning bli klausulert. Klausuleringsbeltet utgjør 3 meter for kabelgrøfta og 5 meter fra yttervegg på nettstasjon.

- Lagring, ferdsel og transport

Dette omfatter nødvendige rettigheter til lagring, ferdsel og transport av utstyr og materiell på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og ledningsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei frem til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraseen. Bruksretten gjelder også for rett til å lande med helikopter.

- Riggplasser

Midlertidig rett til å etablere riggplasser. Midlertidig rett til å bruke eksisterende riggplasser.

Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd: «*Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.*» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitt trasé

Statkraft trenger eiendomsrett og bruksrett for å få etablert nettilknytninga av dam Fossvatn og dam Seltuftvatn. Hvis de ikke klarer å komme til minnelige avtaler med grunneiere og rettighetshavere, vil det være nødvendig med tillatelse til ekspropriasjon. Erstatning for grunneieres og rettighetshaveres økonomiske tap vil da bli fastsatt gjennom rettslig skjønn.

For den enkelte grunneier vil ulempene av anleggene være knyttet til direkte arealbeslag av nettstasjonene og begrensninger i bruk av området som følge av rydde- og byggeforbudsbeltet til jordkabelen. Beitedrifta vil bli forstyrret i anleggsperioden. Sameiet Markeset er kritiske til ekspropriasjon.

Totalt sett mener NVE at den omsøkte jordkabelen ikke vil gi vesentlige negative virkninger for grunneiere. Området brukes i hovedsak til beitedrift, og denne bruken vil kunne fortsette uhindret i driftsfasen. For øvrig vises det til våre vurderinger av virkninger for jordkabelen tidligere i dette notatet.

Vurdering av om inngrepet uten tvil er mer til gagn enn til skade

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i damsikkerhet og beredskap avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel om virkninger for private og allmenne interesser.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener likevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved de anlegg det er gitt konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Statkraft har søkt om. NVE viser til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 202320160-26.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

NVE forutsetter at Statkraft forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

Forhåndstiltredelse

Statkraft søker også om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Med hilsen

Ingrid Myrtveit

seksjonssjef

Benedikte Øyen

førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

STATKRAFT ENERGI AS

Kopimottakerliste:

Ragnhild Melheim

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.
Du kan anmode om utsatt iverksettelse av vedtaket	Du kan anmode om at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Klage på vedtak om samtykke til ekspropriasjon har utsettende virkning, med mindre det er truffet vedtak om noe annet.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32, 36 og 42.